

การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1*
THE ADMINISTRATION OF STUDENT AFFAIRS BY SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER UBON RATCHATHANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ชีวิน บุญถม

Cheewin Boonthom

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: Wint2505@gmail.com

วันที่รับบทความ : 3 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 19 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 21 มิถุนายน 2569

Received 3 June 2026; Revised 19 June 2026; Accepted 21 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 2) เปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 331 คน สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

Citation:

* ชีวิน บุญถม. (2569). การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(5), 91-104.

Cheewin Boonthom. (2026). The Administration Of Student Affairs By School Administrators Under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(5), 91-104.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. แนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา 2) ด้านงานส่งเสริมสุขภาพอนามัย งานส่งเสริมกีฬา และนันทนาการ 3) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด 4) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียน 5) ด้านงานสถานักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็ง องค์ครสภา นักเรียนเด็ก เยาวชนในสถานศึกษา 6) ด้านงานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน

คำสำคัญ: การบริหารงาน, กิจการนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1. study the level of student affairs administration by school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1; 2. compare the student affairs administration of school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1, classified by position, work experience, and school size; and 3. investigate guidelines for developing student affairs administration by school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1. The sample group used in this research consisted of 331 school administrators and teachers under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1. The statistics

used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The researcher summarized the research findings, discussion, and recommendations as follows:

The research findings revealed that: 1. The student affairs administration of school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1, both overall and in each aspect, was at a high level. 2. The student affairs administration of school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1, classified by position, showed no overall differences. However, when classified by work experience and school size, significant differences were found at the .05 level of statistical significance. 3. The guidelines for promoting student affairs administration by school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1 consisted of six aspects: 1. promotion of guidance and counseling activities in schools; 2. promotion of health, sports, and recreational activities; 3. promotion of Boy Scouts, Girl Guides, and Junior Red Cross activities; 4. promotion of democratic activities and student discipline; 5. student council affairs, including the promotion, development, and strengthening of student and youth council organizations in educational institutions; and 6. promotion of the protection of children's and youths' rights.

Keywords: Administration, Student Affairs, School Administrators

บทนำ

การบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนนั้น นอกเหนือจากการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป แล้ว สถานศึกษาควรมี การบริหารกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา นักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ให้สอดคล้องกับสถานะ เศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (วรารณ บัญดอก, 2559 : 24) นอกจากนั้น การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่มี

ความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียน ต่อครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการดำเนินการที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียน เกิดพัฒนาการในด้านต่าง ๆ มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เพื่อให้นักเรียนเกิดความพร้อม อย่างเต็มศักยภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อาทิตยา เวชกรณ, 2559 : 40) อีกทั้งในการบริหารสถานศึกษา เรื่องของการบริหารกิจการ นักเรียนยังเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องจัดให้กับนักเรียนในงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกด้าน (มัลลิกา คูลีริน, 2558 : 17) ซึ่งขอบข่ายงานบริหารกิจการนักเรียนจะดำเนินการตามคู่มือ 6 ด้านได้แก่ 1) งานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา 2) งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย 3) งานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด 4) งานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียน 5) งานสภานักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็ง องค์กรสภา นักเรียน เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา และ 6) งานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน, 2562 : 61 - 131)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 มีหลักการสำคัญ คือให้ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิต และสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึง การสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ปั่นฟู ใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพของคน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก็ต้องอาศัยการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มีต่อสังคมโดยตรง คือ การเตรียมบุคคลให้สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ส่วนหน้าที่ของโรงเรียน คือ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ผู้บรรลุ นิติภาวะมีความสามารถดีขึ้นในการแก้ปัญหา ดังนั้นจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของการศึกษา ไม่เพียงแต่พัฒนาความต้องการความสนใจความสามารถของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่ควร มุ่งสร้างบุคคลที่สังคมพึงปรารถนาอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559 : 5)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เน้นให้มีการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น ด้วยการปฏิรูป หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาครู บุคลากรและการบริหาร

จัดการซึ่งการยกระดับ คุณภาพการศึกษานั้น ต้องเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม ปัจจุบันด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 24) แต่สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากการนำกระบวนการ ทางการจัดการศึกษามาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา พบว่า มีปัจจัยมากมายหลายประการที่มี ความสัมพันธ์มีความเกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อกระบวนการในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาของประเทศ ทั้งในส่วนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลวของกระบวนการ ในการจัดการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแยกเป็นการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา และการจัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายสำหรับใช้เป็นกลไกหลักในการ บริหารการศึกษาเพื่อสนองตอบต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศขึ้นมา โดยมีวิสัยทัศน์ที่สำคัญคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพลังขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย เป็นหนึ่งในสองของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ได้ดำเนินการ ภายใต้พันธกิจที่ว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 6)

โดยปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจการนักเรียนจากผู้มีส่วนได้เสีย ปัญหาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนที่ไม่เป็นระบบขาดการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัย พบว่า การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management: TQM) เป็นแนวทางในการช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้แก่องค์กรในการบริการที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้น การบริการมีคุณภาพสูงขึ้น ทำให้มีระบบการบริการมีประสิทธิภาพสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ในการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา มาปรับใช้มากขึ้นน้อยเพียงใด มีแนวทางในการบริหารโรงเรียนอย่างไรจึงเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการบริหาร ส่งผลกระทบต่อการบริหารในด้านใดบ้าง และจะศึกษา

จากทัศนะของครู รวมทั้งผู้บริหารในการใช้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาว่าได้นำการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ใช้อย่างไร และนำมาใช้ได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะ การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ระยะที่ 1 การศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,289 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 331 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตาราง

วางแผนวิจัยและมอร์แกน (1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเพื่อการศึกษาาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 331 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ทักษะการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

4. การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143)

3.1 t- test แบบ Independent samples

3.2 F- test แบบ One way ANOVA และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางในการการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน โดยใช้คุณสมบัติเป็นผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่น เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้ โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15-20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์
3. แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง
4. บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์
5. ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ
6. ขอบคุุณผู้ให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัย รองลงมา คือ ด้านงานสถานักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็ง องค์กรสถานักเรียน เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ด้านงานส่งเสริมสุขภาพอนามัย งานส่งเสริมกีฬา และนันทนาการ ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็ก และเยาวชน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ดังนี้

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านงานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียนและด้านงานสถานักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็ง องค์กรสถานักเรียนเด็ก เยาวชนในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1)
ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา 2) ด้านงานส่งเสริมสุขภาพอนามัย งาน
ส่งเสริมกีฬา และนันทนาการ 3) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด 4) ด้าน
งานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียน 5) ด้านงานสภานักเรียน ส่งเสริม พัฒนา
สร้างความเข้มแข็ง องค์กรสภา นักเรียนเด็ก เยาวชนในสถานศึกษา และ6) ด้านงานส่งเสริม
พิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมา
อภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัย รองลงมา คือ ด้านงานสถานักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็ง องค์กรสถานักเรียน เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ด้านงานส่งเสริมสุขภาพอนามัย งานส่งเสริมกีฬา และ นันทนาการ ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยและวินัย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนในด้านนี้ อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านงานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน ซึ่งอาจบ่งชี้ว่าผู้บริหารสถานศึกษายังต้องการการพัฒนาเพิ่มเติมในด้านนี้เพื่อให้ครอบคลุมทุกด้านของการบริหารงานกิจการนักเรียนอย่างเต็มที่

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านงานส่งเสริม

กิจกรรมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน และด้านงานสถานนักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็งองค์กรสถานนักเรียน เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากบุคลากรทุกตำแหน่งในสถานศึกษามีการปฏิบัติงานภายใต้ นโยบาย ระเบียบ และแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนเดียวกัน ทำให้มีความเข้าใจต่อการดำเนินงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประชาธิปไตย และการดำเนินงานสถานนักเรียน ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงย่อมมีบทบาทและการมีส่วนร่วมมากกว่า

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีโอกาสในการปฏิบัติงาน การรับผิดชอบงาน และการเผชิญปัญหาในการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน จึงทำให้มีมุมมองและความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และการสนับสนุนจากเครือข่ายภายนอกแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. แนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา 2) ด้านงานส่งเสริมสุขภาพอนามัย งานส่งเสริมกีฬา และนันทนาการ 3) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด 4) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียน 5) ด้านงานสถานนักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็ง องค์กรสภา นักเรียนเด็ก เยาวชนในสถานศึกษา และ6) ด้านงานส่งเสริม พหุศักยภาพเด็กและเยาวชน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีระเบียบวินัย มีสุขภาพที่ดี รู้จักการดำรงตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเหมาะสม ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และการพัฒนา

ศักยภาพของตนเองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ส่งผลให้การบริหารงานกิจการนักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า 1. การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 3. แนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา 2) ด้านงานส่งเสริมสุขภาพอนามัย งานส่งเสริมกีฬา และนันทนาการ 3) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด 4) ด้านงานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียน 5) ด้านงานสถานนักเรียน ส่งเสริม พัฒนา สร้างความเข้มแข็ง องค์กรสภา นักเรียน เด็ก เยาวชนในสถานศึกษา 6) ด้านงานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน **ข้อเสนอแนะ** 1. ขยายกลุ่มตัวอย่าง เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากหลากหลายโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลายมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเชื่อถือและความแม่นยำของผลการวิจัย 2. เปรียบเทียบระหว่างภูมิภาค ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาระหว่างภูมิภาคต่างๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อดูความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการบริหารที่อาจมีผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน 3. วิเคราะห์เชิงลึกในแต่ละด้าน ทำการวิจัยเชิงลึกในแต่ละด้านของการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเหล่านี้ และแนวทางการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก หน้า 22 (2 เมษายน 2553).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, ขอบข่ายการบริหารจัดการนักเรียน, 2562*. เรียกใช้เมื่อ 10 มีนาคม 2569 จาก obec.go.th
- _____. (2552). *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. เรียกใช้เมื่อ 10 มีนาคม 2569 จาก obec.go.th
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.